

COVID-19 MESLEK HASTALIĞI SAYILSIN TALEBİMİZE Vazife malullüğü ile idare edin mesajı mı verilmektedir?

Güray Kılıç*

Meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar, geçici iş göremezlik ödeneği, sürekli iş göremezlik geliri, ölüm geliri, cenaze ödeneği ve evlenme ödeneğidir.

Vazife malullerine sağlanan haklar ise faizsiz konut kredisi, eğitim öğretim yardımı, ek ödeme/ tütün ikramiyesidir.

Salgına karşı hayatlarını ortaya koyarak mücadele eden hekim ve sağlık çalışanlarının Covid-19 meslek hastalığı sayılması konusundaki talebine karşı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı, Sağlık Bakanı

Dr., İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu Üyesi

ve AKP Genel Başkanı'nın yaptıkları açıklamalara bakıldığında meslek hastalığı yerine vazife malullüğünün öne çıkarıldığı görülmektedir.

Sağlık Bakanı'nın konunun özüne ilişkin hiçbir açıklaması yoktur. Sadece hayatını kaybeden sağlık çalışanlarını

şehit olarak niteleyip gözleri dolmaktadır.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı ise soruna teknik olarak bakmaktadır. "İllyet bağı kurulup gerekli dokümanlar ve şartlar sağlandığı sürece" diyerek mahkeme kapısını

“

Konun asıl muhatabı olan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Züm-rüt Selçuk'un konu-yu var olmayan bir sorun olarak gördüğünü ifade etmesine karşı, Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden meslektaşımızın eşinin yazdığı “size hakkımızı helal etmiyorum” cümlesi tüm sağlık çalışanlarının yüreğinde bir ateş gibi yankılanmış ve Bakan'a karşı bir tepkiye dönüşmüştür.

”

göstermekte, 4 -5 yıl sonra mahkemeden çıkacak sonuca havale etmektedir. Ayrıca çok az kişinin başvurduğundan bahisle Covid-19'un meslek hastalığı sayılmasını var olmayan bir sorun olarak görmektedir.

AKP Genel Başkanı kabine toplantısının ardından yaptığı açıklamada Covid-19'un meslek hastalığı sayılmasına ilişkin şu bilgileri paylaşmıştır: Vazife malulü sağlık çalışanlarımızın aileleri, maaştan ek ödemeye, faizsiz konut kredisinden çocuklarına eğitim öğretim yardımına, istihdam hakkından fatura indirimlerine kadar pek çok imkana kavuşacaklardır. Salgın döneminde hayatını kaybeden sağlık çalışanlarımızın kadrolarına göre vazife malulü/meslek hastalığı statülerinin hızla sonuçlandırılması sağlanacak.

Konuya ilişkin 3 farklı açıklama mevcut olup, bunları nasıl okumak gereklidir;

Konun asıl muhatabı olan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Züm-rüt Selçuk'un konuyu var olmayan bir sorun olarak gördüğünü ifade etmesine karşı, Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden meslektaşımızın eşinin yazdığı “size hakkımızı helal etmiyorum” cümlesi tüm sağlık çalışanlarının yüreğinde bir ateş gibi yankılanmış ve Bakan'a karşı bir tepkiye dönüşmüştür.

AKP Genel Başkanı ise bu süreçte meslek hastalığının sürekli gündeme gelmesini, kamuoyunda yer almasını azaltmak ve gündemden düşürmek için meslek hastalığından üstünkörü söz edip, meslek hastalığı tartışmalarının yerine kapsamı daraltmak amacıyla vazife malullüğünü öne çıkarmaktadır.

Acilen yapılması gereken şudur: Olağanüstü koşullar nedeniyle kapsamlı bir yasal bir düzenleme yapılana dek uygulamada ortaya çıkacak farklılıkların ve mağduriyetlerin engellenmesi için Covid-19 pandemi süreciyle sınırlı olmak üzere, Covid-19 nedeniyle hastalanan ve vefat eden, fiilen sağlık hizmeti sunumuna katılan tüm sağlık çalışanlarının ölümünün ve hastalığının başkaca bir araştırmaya veya illiyet bağı tartışmasına gerek kalmaksızın doğrudan meslek hastalığı olarak kabul edilmesi ve bu kabule göre de yasada belirtilen meslek hastalığı haklarından yararlanması, yakınlarına tazminat ödemesi ve gelir bağlanmasını sağlayacak

hızlı bir yasal düzenleme (Cumhurbaşkanlığı Kararı ya da mümkünse TBMM'de Kanun) yapılmasıdır.

Peki neden meslek hastalığı yerine vazife malullüğü öne çıkarılmaya çalışılmaktadır.

1- Kapsam bakımından: Meslek hastalığı 5510 sayılı kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının a ve b bendinde belirlenen sigortalıları, vazife malullüğü ise c bendindeki kamu görevlilerini kapsar. Meslek hastalığının kapsamında bulunan sigortalıların sayısını vazife malullüğü kapsamında bulunan sigortalı sayısından çok daha fazladır.

2- Sağlanan haklar bakımından: Meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar, geçici iş göremezlik ödeneği, sürekli iş göremezlik geliri, ölüm geliri, cenaze ödeneği ve evlenme ödeneğidir. Vazife malullerine sağlanan haklar ise faizsiz konut kredisi, eğitim öğretim yardımı, ek ödeme/ tütün ikramiyesidir.

3- Haklardan yararlanabilmek için: Meslek hastalığı ve vazife malullüğü sigortasından doğan haklardan yararlanabilmek için herhangi bir prim günü sınırı bulunmamaktadır.

4- Gelir bağlanması için gereken “azalmış meslekte kazanma gücü” oranları

bakımından: Meslek hastalığı sonucu oluşan hastalık ve engellilik nedeniyle SGK Sağlık Kurulunca meslekte kazanma gücü en az %10 oranında azalmış bulunduğu tespit edilen sigortalıya gelir bağlanmaktadır. Malullük için (kamu görevlileri kapsamındaki sigortalının malul sayılabilmesi) ise çalışma gücünün veya meslekte kazanma gücünün en az %60'ını kaybettiğinin Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilmesi gerekir.

Covid-19 pandemisinden sigortalı kapsam bakımından birçok meslek grubu etkilenmiş ancak en fazla etkilenen meslek grubu sağlık çalışanları olmuştur. An itibarıyla yapılan açıklamalarda 130 bin sağlık çalışanın hastalandığı ve bunlardan 257 hekim ve sağlık çalışanın hayatını kaybettiği bildirilmektedir.

Meslek hastalığı konusuna teknik olarak bakılması ve konunun sürüncemede bırakılmasının ana nedeni Covid-19 nedeniyle hastalanan ve hayatlarını kaybeden 4/a hizmet akdi ile çalışan işçilerin meslek hastalığı sigortasından doğan haklardan yararlanmalarını engellemektir.

Fiilen sağlık hizmeti sunumuna katılan sağlık çalışanlarının hepsi kamu görevlisi olmayıp, özel sağlık sektöründe, kendi nam ve hesabına çalışan hekim, eczacı, diş hekimi ve sağlık çalışanları ile kamu hastanelerinde görev yapan işçi statü-

sünde olan çalışanlar ile intörnlere vazife malullüğü haklarından yararlanamazlar. Covid-19 nedeniyle hastalanma, iş göremezlik durumuna düşen ve hayatını kaybeden sağlıkçılar arasında çok sayıda kamu çalışanı olmayan sağlık çalışanı vardır.

En önemli sorunlardan biri de salgının başlangıcından beri hastalanan, komplikasyon gelişen hastaları İstanbul Tıp Fakültesi dışında takip eden bir merkez bulunmamasıdır. Bu nedenle Covid-19 nedeniyle hastalanan sigortalının nasıl takip edileceği ve meslek kazanma gücü tespiti önemli bir sorun olarak durmaktadır.

“Meslek Hastalığı” ile “Vazife Malullüğü” ne ilişkin yetki ve karar Sosyal Güvenlik Kurumuna aittir. Dolayısıyla, SGK'nın iradesini sağlık çalışanları lehine göstermesi önemlidir. Sağlık hizmeti sunarken Covid-19 tanısı alan sağlık çalışanlarının durumu, hastalığı nerede kaptı tartışmasına girmeden meslek hastalığı/vazife malullüğü çerçevesinde değerlendirmelidir. SGK, bu iradeyi gösterdiği takdirde, Cumhurbaşkanı, Sağlık Bakanı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'nın açıklamalarının bir anlamı olur. Aksi durumda, ilgililer hiçbir açıklama yapmamış ve düzenleme yapılmamış gibi, önceki uygulama çerçevesinde işlem yapılmaya devam edilecektir ki bu da yıllarca süren idari işlem ve yargı süreci demektir.

Sonuç olarak; siz bakmayın ekonominin uçuşa geçti söylemlerine, siz kanmayın Bakanın Sosyal Güvenlik Kurumu'nun 2071 yılına kadar mali açıdan bir risk taşımadığı açıklamasına ve son olarak bütçe görüşmelerinde söylediği yaptığımız ödemeler batan bir SGK ile yapılmıyor, işleyen sürdürülebilir bir SGK ile yapıyor açıklamalarına.

Covid-19 pandemisi ile mücadele sırasında vefat eden veya hastalanarak mağduriyet yaşayan sağlık çalışanlarının mağduriyetlerinin giderilmesi ve zararlarının tazmin edilmesinin önünün yasal düzenleme yapılarak açılması gerekirken, AKP iktidarı sadece kamu görevlisi olan ve Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden hekim ve sağlık çalışanlarını vazife malulü sayarak Covid-19 meslek hastalığı sayılsın talebinin üzerini örtmeye çalışmaktadır.

“

“Meslek Hastalığı” ile “Vazife Malullüğü”ne ilişkin yetki ve karar Sosyal Güvenlik Kurumuna aittir. Dolayısıyla, SGK'nın iradesini sağlık çalışanları lehine göstermesi önemlidir. Sağlık hizmeti sunarken Covid-19 tanısı alan sağlık çalışanlarının durumu, hastalığı nerede kaptı tartışmasına girmeden meslek hastalığı/vazife malullüğü çerçevesinde değerlendirilmelidir.

”